

Vestnik

»MESSENGER« GLASILO SLOVENCEV V AUSTRALIJI

“Registered by Australian Post —
Publication No. VAW 1215”
CATEGORY A

1989
LETU PADAJOČIH
MALIKOV

Še pred enim letom nihče ni mogel resno predvidevati tako hitrih in drastičnih sprememb v območju komunističnih vladavin v Evropi.

Eden za drugim, kot domine, so se zrušili še do nedavnega nedotakljivi režimi rdečih diktatur. Ne s krvavimi revolucijami in ustrahovalno krvoločnostjo, ampak z miroljubno in neomahljivo voljo ljudstva.

Kje se je pričel začetek konca takozvanih ljudskih republik je težko točno nakazati. Neizpodbitno dejstvo pa je, da je bilo prav ljudstvo tisto, ki je ovrglo takovane ljudske vlade, ne pa omejene in tajne grupe zarotnikov.

Po neuspešnih vstajah preteklih desetletij v Berlinu, Poljski, Madžarski in Čehoslovaški, ki so bile zadušene z brutalno premočjo sovjetskih tankov ter policijskim terorjem domačih oblastnikov, je prva luč upanja zasvetila pred kakimi desetimi leti, ko so se na Poljskem osnovali svobodni delavski sindikati pod imenom Solidarnost. Po prvih uspehih tega neodvisnega delavskega gibanja je prišel pritisk iz Sovjetske Unije in delovanje Solidarnosti je bilo zatirano, a ne utisano.

Mlade generacije, ki so medtem dorasle v deželah vzhodne Evrope pa nimajo v sebi več strahu, ki so ga njihovim dedom in očetom vteple metode nasilja političnih policij. Te nove generacije niso doživele množičnih preganjanj in zapiranja po koncentracijskih taboriščih. Zato so se toliko lažje pričele ozirati na svoje zapadne sosedje, kjer so se ekonomske razmere boljše in kjer je mladina svobodno in brez strahu izražala svoje nezadovoljstvo, kadar so to razmere zahtevala.

Na drugi strani pa so tudi komunistične partie postale stare in degenerirane. Predvojni komunisti, ki so se vključili v Partijo iz idealizma in za ta svoj idealizem tudi mnogokrat dosti žrtvovali, so povečinoma že med pokojnimi. Novim generacijam pa je članstvo v Partiji narekoval življenjski oportunitizem in s tem obarvana zvestoba partijskim idealom in ostarem vodjem, ki so s svojim luksuznim načinom življenja postali vse drugo kot vzor proletarskega revolucionarja.

Te nove generacije so postajale vse bolj nemirne, čim bolj je padal življenjaski standard. Pričele so sprva bojaljivo, a kasneje vse bolj pogumno kazati na zgrešenost gospodarskega sistema po komunističnem receptu. Da bi vsaj deloma utišale nezadovoljstvo so partijske vlade pričele uvažati manjše trgovinske reforme. To pa je le še povdarilo spoznanje, kako zgrešena je komunistična teorija. In bolj ko so se vrata v svobodo pričela odpirati, tem bolj silovito se je pričela izražati zahteva tudi za reformo celotnega komunističnega sistema.

LETNIK 35

ŠTEVILKA 3

MAREC 1990

Slovenija
Moja dežela.

HALOZE z Domačke gore: slovenski pojem vinorodne revščine, zgoraj nad bogatim Ptujskim poljem.

Končno je prišel neuspeh sovjetske intervencije v Afganistanu, ki je vnesel tudi v sovjetsko zvezo nemir. Ob vsakem padlem sovjetskem vojaku so se sorodniki, prijatelji in znanci spraševali: zakaj, za koga? In menda so končno tudi v Kremlju uvideli, da bi bila kakršnakoli nova vojaška intervencija izven sovjetskih meja katastrofalna. To, pa tudi drugi, javnosti še malo poznani razlogi so prinesli usodne spremembe tudi v vodilnih krogih partije sovjetskih boljševikov in v njihovi notranji in zunanji politiki.

Ko oblastniki v sovjetskih satelitih niso več mogli računati na vojaško pomoč Kremlja, so tudi oni morali spremeniti svoj odnos do vse močnejše opozicije. V Poljski in Madžarski so kmalu uvideli, da je nekak kompromis še najboljši izhod in so zato pristali na ustavne spremembe, medtem ko so se mogotci Vzhodno-nemške, Češkoslovaške in Bolgarske partije umaknili še po masovnih demonstracijah ljudstva, za katerega čampione so se dosedaj proglašali.

In tako so padli maliki, katere so ljudje desetletja morali skoraj oboževati in jim peti slavo. Danes so Hoenecker,

Živkov, Husak, in slični, imena sramu in gneva. Njihova kariera se verjetno ne bo končala z nasilno smrto, kakor kariere mnogih njihovih predhodnikov. In prav je tako. Saj eksistence na smetišču življenja, kamor jih bo iz njihovih palač pregnalo ljudstvo samo, bo hujša kazen kot umik iz tega sveta. Idoli so padli in še padajo tudi v naši stari domovini. Vse bolj se zasluge povojskih osebnosti postavljajo pod preiskovalno lupo. V javnost prihajajo skrivnosti, katere se je dosedaj obravnavalo šepetajoče in oprezzo le v krogih najožijih prijateljev. Upravičenost gmotnih in premoženskih pridobitev nekdanjih partijskih voditeljev je postala vprašljiva in se odkrito obravnavata v javnih medijskih sredstvih. Celo mit o maršalu Titu stalno bledi in mnoge njegove politične in vojaške poteze se kritično obravnavajo, brez ozira in bojazni. Še pred dobrim letom bi si urednik slovenske tedenske revije Telexa verjetno ne usodil objaviti interview, kot ga je v izdaji na 17. novembra, v katerem srbski pisatelj Vuk Drašković smelo obozojuje Tita, da je osebno izdajal ukaze za zločine ubijanja Srbov v Hercegovini in da je januarja 1942

osebno ukazal, da je likvidacija četnikov, pete kolone in razrednega in velikosrbskega gnoja najpomembnejši cilj, zaradi katerega se morajo partizani izogibati tudi boju z okupatorjem, dokler ga ne uresničijo.

In še je rekel, kot je zapisano v Teleksu, da je ta odločitev bila posledica referata, katerega je imel Edvard Kardelj 7. januarja 1942 v vrhovnem partizanskem štabu v vasi Ivančiči na Romaniji ko je bila sprejeta odločitev o drugi etapi revolucije.

Zivimo v izredno pomembnem času, ki se v zgodovini da primerjati s časom francoske in ruske revolucije. V tistem času, v letih 1789 in 1917 so tudi padali idoli in maliki. Takrat so bile to glave monarhov, plemenitašev in premožnega sloja. Danes sicer glave odstavljenih diktatorjev proletariata ne padajo, kajti izgleda, da se je raven civilizacije v Evropi toliko zvišala, da se izvrše preobrati in revolucije na nekrav način.

Če pa so tudi južni deli Jugoslavije že dosegli to evropsko raven pa nam bo pokazala še bodočnost.

Marijan Persič

NEODVISNO GLASILO
SLOVENCEV V AVSTRALIJI

P.O. Box 56,
ROSANNA. VIC. 3084.
TEL: 459.2163

LASTNIK - PUBLISHER
SLOVENIAN ASSOCIATION
MELBOURNE
P.O. Box 185
ELTHAM. VIC. 3095.

Uredil - Edited by Editorial Committee:
Anica Markič, Peter Mandelj, Vasja Čuk,
Jana Lavrič, Milena Brgoč.

Upalni Odbor:
Peter Mandelj (Administracija), Vasja Čuk (Tehnično izoblikovanje), Jana Lavrič (Knjigovodstvo in korektura), Milena Brgoč (Odprava), Anica Markič (Dopisovanje), Sandra Krnel (English Section).

Redni dopisovalci:
Ivan Lapuh, Helena Leber, Ivo Leber, Marijan Peršič, Anica Markič, Marijan Lauko in Stanka Gregorič.

Tisk - Printed by:

D. and D. PRINTING
Cena izvoda - Price: 2 dol. per copy.
Letna Naročnina - Annual:
Australia - 20 dol.
Overseas - 32 dol.

Vaše prispevke pošljite najkasneje do 5. v mesecu. Rokopisov in nenočenih fotografij ne vračamo. Za podpisane članke odgovarja pisec sam.

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem, ki so nam ob izgubi drage žene, mame, stare mame in sestre, Neve Kastelic, pomagali in bili v tolažbo.

Hvala vsem, ki ste se udeležili molitve rožnega venca, posebej Dragici Gelt, ki je ob zaključku molitev pripravila spomin na Nevo, ob igranju pesmi in kratkem nagovoru.

Prijateljem in znancem ki ste se v tako velikem številu udeležili pogrebne maše, pogreba, poslali cvetje in sožalnice in za izrečen nagovor Anice Markič, pesnitez Marcele Bole in pevskemu zboru SDM, še enkrat iskrena hvala!

Hvala tudi patru Baziliju za pogrebne obrede.

Žalujoči mož Miro, hčerki Margaret in Mirka z možem Edijem in hčerko Samantho ter brata in sestri z družinami.

SREBRNA POROKA

Visok jubilej sta slavila Fredi in Marija Krner. Čestitke in še na mnoga leta srečnega skupnega življenja v krogu svojih dragih vama želimo tudi iz uredništva Vestnika.

POZDRAV JANEZU

Z veseljem smo sprejeli novico da je naš zvesti član in balinar, Janez Dolenc, po uspešni operaciji v Prince Henry's Hospital, spet doma med svojimi dragimi.

Skupno z vama, žena Marija in hčerka Dorothy z družino, se veselimo, ter upamo da bo lahko kmalu prišel tudi med nas - v našo slovensko družino na hribčku.

Med številnimi drugimi rojaki nas je januarja tudi obiskal pater Domanjko, duhovnik lazarist živeč v Zagrebu in njegov brat Jože iz Suttarda. Na poti iz Sydneysa za Adelaide sta se za par dni zadržala v Melbournu. Obiskala sta naš center v Elthamu in si tega natančno ogledala. V pisarni sem našla listek z naslednjim besedilom:

".....20.I sva si razgledala slovensko društvo Melbourne. Posebej moramo pohvaliti zavzetnost naših pridnih in delavnih Slovencev, ter njihovih organizatorjev, da so zgradili tako lep dom, kjer prirejajo razne kulturne prireditve, ter skrbijo za folkloro.

UREDNIŠTVU VESTNIKA

Pošiljam naročnino za Vestnik. Prebrala sem dva izvoda; všeč mi je.

Marijan Peršič pravi: Slovenska skupnost je preveč podeljena in premalo složna in je ta glavna krivica, da delo naše slovenske organizacije tukaj ni uspešno.

Marijan, tudi v drugih družbah ni složnosti; bolj važno je, da se naučimo sprejemati različnost kot nekaj pozitivnega. Jezimo se in prepričamo, če se ljudje ne strinjajo z nami; še vedno smo pod vplivom komunistične vzgoje, ki je zahtevala, da vsi vidimo samo eno, nihovo resnico. Prav je, da eden drugemu dovoljujemo izraziti mnenja, da se v dialogih ispolnjujemo, kajti le tako bomo dobili popolno sliko. Narod v demokraciji ima veliko glasov, čeprav ima skupne cilje.

Marijan prosi, naj se ljudje trudijo, da ne bi napihovali sovraštva med seboj. Strinjam se, obenem pa upam, da Slovenci ne bomo padli na stopnjo posameznikov različnih jugoslovenskih narodov in prostaško napadali in zalili člane drugih narodnosti. Kdor se v blatu igra, sam blaten ostane... Kdor z blatom obmetava, bo sam umazan. Tudi vsi

Srbi ne zatirajo ali zalijo Slovence. Tudi v bodočnosti bomo živel v sosedstvu s temi narodi pa če hočemo ali ne.

Pravico imamo, da iščemo boljšo politično - ekonomsko rešitev za Slovence, vendar zmedeno prepiranje ne bo prineslo zaželenih rezultatov.

Kriva je temu spet politika zadnjih 45 let, ki je zatrla vsak zdrav dialog in se zdaj ne znajo ljudje dostojno pogovarjati.

Veseli me in strinjam se z Marijanom, ko pravi: ena naših najvažnejših dolžnosti je, da povsod in kjer koli seznanjamо javnost o obstoju Slovenije. Na žalost še mnogo Slovencev govorji srbohrvaščino čim je prisoten član drugega jugoslovenskega naroda. Mnogi Hrvati celo trdijo, da je slovenščina le hrvaški dialekt; nikdar nimajo priliko poslušati slovenščine.

Ker so desetletja v Jugoslaviji podcenjevali slovenščino, jo še zdaj nekateri zapostavljajo oziroma se čutijo prisiljeni uporabljati srbohrvaščino da ne bi koga užalili.

Mnogi Slovenci trdijo, da Avstralci ne vedo, kje je Slovenija. Če jih zanima jim jaz razložim zgodovino in zemljeprislo Slovenije. Vsi moji številni avstralski prijatelji dobro poznaajo Slovenijo. Ne

Vse to za bodočnost slovenskega naroda v izseljenstvu".

Zgoraj omenjena turista sem srečala med množico na Melbournskem tenis igrišču, Flinders Park, Australia Open, na katerem turnirju so sodelovali tudi številni Jugoslovani. Sicer smo skupno sledili tekmi, ko je igrala mlada, 15 letna mariborčanka, Tina Križan. Kako lepo je bilo slišati, ko mi je ta 'tuječ' hitel povedovati o tem krasnem slovenskem centru na hribu! Nekaj časa sem molčala nato pa le ponosno rekla, da mi je ta kraj zelo dobro znan, saj sem sicer članica tega društva.

Dragi rojaci, premoalo se zavedamo kako smo lahko ponosni nad tem kar smo si skupno, s prostovoljnimi silami zgradili. Daleč smo od naše rodne grude, v tem oddaljenem svetu smo si ustanovili malo Slovenijo, katera danes več kot ne stoji osamljena, kateri se toži po marsikateremu članu, ker vas danes ni več bližu. Sedaj vam je dana priložnost za drugi slovenski Tabor, 10. in 11. marca, da nas malo obiščete. Priporočamo se tudi ob nedeljah za kosišo, katero je zares okusno in lepo postreženo. Trdn upam, da nam ne bo potreben v kuhinji več delati, razen morda za kake izvenredne prireditve. Ako nam bo uspelo obdržati kuhanja je odvisno od nas vseh. Podprimo ta trud.

PUST

Slovenija je dežela številnih mask, ki se še vedno pojavljajo ob pomembnejših življenskih dogodkih. Največ vidnih je ob pustu. Najbolj znana maska s panonskega območja je kurent. V Kostanjevici, v starem mestcu ob Krki je staro in mlado združeno v svojevrstni družbi norcev, ki na pepelnico popoldne z veliko veselo slavnostjo pokopljejo pusta. Na mostu čez Krko ga začnejo in vržejo v reko. Ob pogrebu pojejo šaljive litanije. Med vsemi slovenskimi šegami ima laufarija iz Cerknega najbolj dramatično zaokrožen scenarij. Pust je tudi tukaj krivec vsega hudega. Obsojen je na smrt, pobijejo ga z batom, v gostilni ga dajo na mrtvaški oder, kjer ga pošteno zapijejo, nato šelo odvlečejo iz vasi. To so le mrvice iz slovenskih pustnih šeg.

Pustne zabave prirejajo tradicionalno tudi naše organizacije tukaj v Avstraliji. Vsako leto se zbere še kar zadovoljivo število maškarjev, letos ste pa zaspali. Skorajda ni prišlo do izraza, sicer, če ne bi bilo zaradi pesčice članov, nebi znali, da je bila to pustna zabava. Kaj ste res tako sramežljivi, ali morda počasi pozabljamo naše stare slovenske navade prav v tem času, ko se vse to nekako obuja v domovini.

Anica Markič

bodimo leni, mi smo poslanci naroda.

Pisanje Stanke Gregorič mi je všeč, posebno pa še, ko piše o spranjaju barv slovenskih komunistov. Pi staru kura - novo perje. Piše, da se slovenska komunistična partija sprmenila v Zvezko za Društveno obnovo. To je seveda komunistična prevara.

Upam, da Slovenci nismo tako naivni oziroma neumni, da bi verjeli novemu imenu. Verjamemo pa, da bodo tisti, ki so si desetletja grabili zlato in lezli na položaje, uporabili vso svojo inteligenco, vse zvijače in znanje, da bodo ostali na stolčkih. Menjali bodo imena, barve, zastave zvezde - ostajali pa bodo isti voditelji.

Na kraju naj čestitam še Marjanu Kramarsiču za pismo: Koliko te je v hlačah. Brati bi to morali in ob tem razmišljati vsi tisti, ki prehitro ploskajo, ko se slovenski komunisti obračajo po novem vetrinu in imajo Slovence za norce, češ, da so se poboljšali.

Pišite, opozarjajte, zdaj so zgodovinski dnevi. Naši otroci bodo cenili sebe in nas po tem, kako se bomo zdaj spoprijeli s problemi.

Jože in Cilka Zagar

NAŠO SKUPNOST SPET OBISKALA SMRT

V četrtek 15. februarja po dolgotrajni bolezni, je v Austin Hospital umrl Franc Špilar. Pokojnik je bil rojen na Kalu pri Pivki leta 1924 in je prišel že leta 1949 v Avstralijo. Bil je eden od prvih ustanovnih članov SDM, ampak ker mu zdravje je bilo najbolj naklonjeno si je izbral nekoliko mirnejše življenje, tako da na zemljišče ni zahajal že nekaj časa.

Vsem sorodnikom, posebno sestri Stani Hervatin, bratoma Zdravkotu in Zvonetu Špilar ter njihovim družinam, naše sožalje ob izgubi dragega brata.

Franku pa naj bo lahka ta avstralska zemlja in naj počiva v miru.

Prvo mesto so zavzeli Veseli Lovci, se vidi, da imajo mlado kri med svojimi strelici, ker so se zopet izkazali mladi strelici, posebno še mladi Rudi Maver z 41 točkami v prostem stilu. Končni rezultat je bil sledeči:

1. St. Albans (Veseli Lovci) - s 747 točkami
2. S.D.M. - s 734 točkami
3. S.D. Geelong - s 699 točkami
4. S.D. Planica - s 697 točkami

Med strelici SDM so se najbolj izkazali Jože Barat, Valter Prosenak in Peter Mukavec. Peter in Jože sta si prisvojila drugo mesto na dnevnu tekmovalju.

Naslednje tekmovalje zveze bo na Planici 22. aprila.

Stane Prosenak

Pust v Elthamu

PREDSTAVLJAMO SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ VIKTORIJE

ob drugem vseslovenskem taboru
v Avstraliji...

Pred nami je ponovno velik dogodek slovenskega udejstvovanja na tej peti celini. V času ponovne slovenske pomladi, ko se naša narodna zavest z nepričakovano silo prebuja doma in v splošnem slovenskem kulturnem prostoru po svetu, ko stojimo pred prvimi svobodnimi volitvami v matični deželi, tudi mi Slovenci v Avstraliji še enkrat potrjujemo svojo ljubezen in pripadnost slovenstvu.

Vse slovenske organizacije pod okriljem SVETA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ VIKTORIJE in s sodelovanjem ostalih slovenskih skupnosti po Avstraliji, bodo ponovno odprle slovensko narodno – kulturno zakladnico in predstavile naš doprinos naši novi domovini Avstraliji.

V dneh 10. in 11. marca letos se bo na skupno izžrebanem mestu, na zemljišču slovenskega društva Melbourne, 82 Ingrams Road, Research-Eltham, vršil drugi vseslovenski tabor v Avstraliji. Ceprav nekatere slovenske organizacije na tem oddaljenem kontinentu obstajajo že preko tri desetletij, se je skupnost slovenskih društev v Viktoriji odločila pred šestimi leti za ustanovitev skupnega telesa, ki bi naj predstavljal slovenske Slovence v svetu v smislu skupne dejavnosti.

Ena od prvih nalog tega telesa je bila ureditev in izdaja prve zgodovine Slovencev v angleščini. Ta knjiga, pod imenom "The Slovenians from the Earliest Times", ki jo je napisala naša rojakinja Draga Gelt, je bila izdana ob stopedesetletnici Viktorije, je bila v prvi vrsti namenjena mlademu rodu Slovencev, da bi s tem spoznali in se seznanili s preteklostjo svojih prednikov. Ta knjiga je sedaj v velikem povpraševanju v Združenih Državah Amerike, Kanadi, pri Mladinski knjigi v Sloveniji in slovenskih domovih med nami. Druga velika dejavnost SVETA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ VIKTORIJE je bila skupno s slovenskimi organizacijami Viktorije ko smo ob dvestoletnici Avstralije organizirali prvi Vseslovenski Tabor v Viktoriji, takrat na zemljišču slovenskega društva "Planice". Ob tej priliki smo poleg razneterih kulturnih, športnih in razredilnih dejavnosti, izdali izjavo vseh Slovencev v Avstraliji, v podporo dvojezičnemu šolstvu na slovenskem Koroškem. Ta resolucija je bila poslana

oblastem v Avstralijo, Slovenijo in na tozadevna mesta v Avstraliji.

Tako smo pred ponovno veliko dejavnostjo naših organizacij – drugim vseslovenskim taborom v Avstraliji. Pričazdevamo si, da bo to slavje zopet vilo v naše delovanje tisto vnero in ljubezen ter spoštovanje do našega naroda, ki se v naši matični domovini sedaj pripravlja na preporod slovenstva. Naj nam tako srečanja dajo medsebojno razumevanje in pokažejo svetu našo narodno zavest. Slovenci smo majhen delavni narod, ki marsikedaj raje molči, kot, da dviga svoje glasove nad drugimi. Naš veliki Ivan Cankar nas je imenoval kot narod hlapcev, kar pravzaprav s svojo ponižnostjo in skromnostjo ter delavnimi rokami dostikrat predstavljamo. Zgodovina pa nam dokazuje, da je tudi hlapčestva enkrat dovolj in takrat privre na dan pomen besed našega velikega pesnika Franceta Prešerna, ki v svoji zdravljici kliče:

*"Edinost, sreča, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo;
Otok, kar ima Slava,
vsi naj si v roke sežejo,
da oblast
in z njo čast,
ko pred, spet naša bosta last!"*

Nasvidenje v Melbournu 10. in 11. marca letos – na slovenskem gričku v Elthamu.

Ivo Leber

SLOVENKA ZVEZNI KAPITAN IN TRENER

Nanesla me je pot, da sem se ponovno srečala s svetovno znano tenis igralko, Mimo Jauševci, ki je svoj čas povspela na četrto mesto svetovne lestvice. Zaradi operacije na kolenu še sedaj le igra za nemški klub Heidelberg, zato o njej ne čitamo veliko zadnje čase.

Tokrat je Mima prišla v Avstralijo kot zvezni kapitan jugoslovanske ženske ekipe. Spremljala je mlada dekleta, katera si želijo nekoliko več uspeha na tem športnem polju. Vsač začetek je težak, še posebno če je to tenis v Jugoslaviji, zato Mima želi pomagati

SPOŠTOVANI,
KOT VAM JE ŽE VSEMZNANO, SMO V KUHINJO SLOVENSKEGA DRUŠTVA MELBOURNE DOBILI KUHARJA. KUHINJA JE SEDAJ ODPRTA VSAKO NEDELJO.

VSAK ZAČETEK JE TEŽAK, TO VSI VEMO, UPAMO PA, DA Z VAŠO POMOČJO BOMO USPELI.

TISTI KI SO ŽE POKUSILI HRANO NAŠEGA NOVEGA KUHARJA "BOB-a" ZADNJIH PAR NEDELJ, SO IZREKLI POHVALO. ČE BO OBISK ZADOVOLJIV, JE "BOB" PRIPRAVLJEN KUHINJO ODPRETI TUDI V SOBOTAH ZVEČER.

VSAK, PA NAJ SI BODI ČLAN ALI NEČLAN JE ZELO DOBRODOŠEL.

KUHINJA JE ODPRTA ZA KOSILO IN VEČERJO. SEVEDA PA, DA RAZNA SLAVJA KOT OBLETNICE PROKE, KRSTI, ROJSTNI DNEVI i.t.d. SO ZELO DOBRODOŠLI IN SMO PREPRIČANI DA BOSTE ZELO ZADOVOLJNI.

TUDI ZAROKE, PROKE IN SLAVJE 21. ROJSTNEGA DNE SI LAHKO NAROČITE IN REZERVIRATE.

ZAKAJ NEBI PRIŠLI S PRIJATELJI IN DRUŽINO, IMELI PRIJETNO KOSILO ALI VEČERJO, OTROCI PA NEMOTENO IN VARNO SKAKALI IN IGRALI OKROG.

PRIJETNO DRUŽBO IN DOBER TEK ŽELIMO VSEM!

Če želite pa še kaj več zvedeti, pokličite Mileno Brgoč (232.2958) ali Anico Markič (876.3023).

tem mladim, ker so pač le pogoj za tovrstne športnike bolj slab. Dekleta so nekaj časa stanovala pri slovenskih sestrach v Kew, nato so se podala naprej izven Victorije. V tem športu so zaradi velikih stroškov potrebeni sponsorji. To je uspelo do svoje mere enim, a drugim pa spet nič.

Najbolj znana Jugoslovenka v

tenisu je danes Monika Seleš, stara 16 let, živeč v Ameriki že par let zaradi ugodnosti. Po vsej verjetnosti ne bo dolgo preden bo zaslovela kot najboljša. V moški ligi je za enkrat najuspešnejši Goran Prpić iz Zagreba. Med Slovenkami sta momentalno na vrhu Spela Jazbec iz Maribora in Barbara Mulej iz Kranja.

Mima Jauševci s Jugoslovensko reprezentanco
Tretja od leve, slovenka Tina Krizan

DRUGI

SLOVENSKI TABOR

SECOND SLOVENIAN FESTIVAL

V

AVSTRALIJI

SLOVENSKO DRUŠTVO MELBOURNE

82 INGRAMS ROAD, ELTHAM

10th – 11th March, 1990

Prireja in vabi – Organised by:

COUNCIL OF SLOVENIAN
ORGANISATIONS IN VICTORIA

SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ
V VIKTORIJI

SOBOTA – 10. marca

- 9.00h – Pričetek športnih tekmovanj
- 10.00h – Služba božja
- 11.00h – Domače melodije – Razstave peciva, ročnih del i.t.d.
- 11.30h – Dobrodošlica - Peter Mandelj, predsednik Sveta Slovenskih Organizacij Viktorije
- Nagovor - Hon. A. McCutcheon, Minister za Etnične zadeve
- Slovesna AKADEMIJA – Preteklost - sedanost - bodočnost
- Prosta zabava ob stožnicah z hrano in raznimi zanimivostmi, nadaljevanje športnih tekem
- 18.30h – Koncert slovenskih pevskih zborov
- 20.00h – Ples ob zvokih ansambla "Karantanija"

NEDELJA – 11. marca

- 8.00h – Nadaljevanje športnih tekmovanj
- 9.00h – Razstava slikarskih in ročnih del, peciva, lovskih trofej, prikaz delovanja slovenskih društev
- 10.00h – Pokaži kaj znaš – Glasba, beseda in petje
- 13.30h – Nagovori ob zaključku tabora - Razglasitev tekmovalcev v športnih tekmovanjih - Rezultati tombole
- Veselo rajanje do večera ob zvokih ansambla "IMAGINATION"

(Dostop na zemljišče in plesišče – prostovoljni prispevki)

SPONSORS:

ADRIATIC TRAVEL CENTRE - KOSTA PAVLOVIĆ EURO INTERNATIONAL
AGNES JEWELLERY J. SMOLIČ HEIDELBERG CABINETS - FRANK ARNUŠ
D and D PRINTING M. and S. MERZEL JAT JUGOSLAV AIRLINES

J. MAJOR GROVEDALE AUTO SERVICE

STAN MLINAR

JOHN ZEMPLJČ

THE BENSON AND HEDGES COMPANY

Odprto pismo Slovenski izseljenski matici

V svojem pismu z dne 11.1.1990 nas prosite za dve med seboj povezani stvari. Najprej za naslove slovenskih pisateljev, razseljenih in razgananih po svetu, potem pa še za odgovor na vprašanje, "kakšne so realne možnosti za organizacijo literarnega večera že na letošnjem Srečanju v moji deželi", srečanju, ki ga z izseljenimi priprejate v letošnjem juliju v slovenski državi. Če prav razumem, je Društvo slovenskih pisateljev naprošeno, da v takšni ali drugačni obliki sodeluje s Slovensko izseljensko matico pri organizaciji napovedanega literarnega večera.

Zal vam moram v imenu upravnega odbora DSP obe prošnji zavrniti. Dovolj znano je, da se DSP zavzema ne le za uresničitev skupnega slovenskega kulturnega prostora, marveč tudi za integrativno slovensko kulturno politiko, ki bi vsaj v razsežnostih kulture enako in enakopravno obravnavala vse Slovence, v slovenski državi, onstran njenih mej in Slovence v diaspori ne glede na njihove politične in ideološke opredelitev. V okviru takšne opcije DSP sodeluje v odboru za sklic Zbora slovenskih kulturnih delavcev in podpira gibanje za Svetovni slovenski kongres. Skladno z istim pogledom na slovensko občestvo je DSP daljnega leta 1987 protestiralo zaradi slovenske državne zapore pred "spisi ideološko sovražne literature" izpod peres slovenskih piscev iz druge in tretje Slovenije in terjalo prost pretok idej in neomejen prihod njihovih knjig, revij in časopisov v Slovenijo. Zaradi iste naravnosti je DSP tudi že v letu 1987 povabilo medse, kot svoje člane vrsto slovenskih piscev, tudi iz tako imenovane "slovenske politične emigracije".

Društvo slovenskih pisateljev kot tudi širši javnosti je – tudi po pričevanju marsikaterega Slovence iz izgnanstva – znana dejavnost Slovenske izseljenske matice, ki ni zmeraj težila po združenju.

NARAVNE KATASTROFE

V letih 1187 in 1188 je bila silo dolga zima. Trajala je do binkosti. Žito in grozdje je zelo pozno dozorelo. Vinska trgataje je bila v adventu. 1189 so nastopile neznane bolezni, ki jih niso zdravnikov poznali.

1194 so nastali velike povodnji, ki so uničile spomladji vso setev. Odnesele so zelo čredo ovac in govedo. Kar ni povodenj uničila, je pokončal črv. Poleg tega in zaradi tega je nastopila kuga. Naslednje leto pa so prihrumele kobilice in vse požrle.

1211 je bila tako huda zima in toliko snega, da je veliko ljudi in živine zmrznilo v zameh. 1255 po zimi je bila taka suša, da ni prirastlo nobenega živeža ne za ljudi ne za živino. Prihodnje leto 1256 pa je do srede julija kar naprej deževalo, da so bile vse doline polne vode. Sejati pomladji je bilo nemogoče.

1259 in 1261, 1262 je razsajala človeška in družinska kuga v naših krajih. Živeža ni bilo. Živina je pocepala in ljudje so od lakote umirali. O veliki noči 1262 so ljudje imeli samo še repne olupke za žegen. Leta 1270 je toliko ljudi ponrvo od lakote, da so kupe mrljev brez duhovnika pometali po jamah in zagreble.

1306 je privrela v naše kraje taka množica kobilic, da so zatemnili sonce in kamor so se kobilice usedle, so vse požrle, ostalo ni zelene bilke ne lista.

1315 je začelo deževati 1. maja in je deževalo deset mesecev neprehnomoma. Sledila je povodenj, strašna lakota in množično umiranje.

1335 in 1338 so zopet priletele kobilice in vse rastline do korenin požrle. Splašeno ljudstvo se je zbiralo k procesijam, da bi Bog in Marija pregnala to nadlogo. Kobilice so prihitele kot

vanju slovenskih energij v svetu, marveč je povzročala razdore; ki ni bila usmerjena k interesom slovenskega občestva, marveč je bila skladna z interesi boljševiške partije na oblasti in velikokrat samo z interesi Službe državne varnosti. Razumljivo je, da bi pristanek DSP za skupno akcijo, ki jo v pismu omenjate, pomenil zelo čudno "kolaboracijo", ki ne bi bila v prid vašim nalogam, še manj pa društveni zavzetosti.

Ob tem bi vas rad spomnil – ne brez zlobe, pa vendarle brez maščevalnosti – da ste tudi že v zelo oddaljenem letu 1988 gladko odbili prošnjo Mladinske knjige, da bi ji posredovali naslove društev in članov, na katere bi poslala prospekt za zbirkovo Vilenico v angleščini. Je bila ovira v tem, da je izdajatelj zbirke Društvo slovenskih pisateljev? Ali pa so avtorji Cankar, Kosmač, Zupan, Potrč, Smole, neprimerni za naše izseljence, posebno še v angleščini?

Klub vsemu vam v imenu upravnega odbora ponujam naslednji pozitivni predlog: DSP je tako rekoč zadolženo za združevanje slovenskih pisateljev po svetu in tudi za skupno delovanje, kjer in v čemer je to mogoče. DSP ima tudi zamisli (ki jih je mogoče vsak hip javno verificirati) o drugačnem sodelovanju med "matico", "zamejstvom" in slovensko diasporo, kakršno je bilo doslej. In v tem nas more Slovenska izseljenska matica – kolikor je v njeni "orientaciji" res prišlo do pomembnega premika – podpreti tako, da ta "projekt" DSP financira z denarjem, ki ga ima za te in podobne namene. Bodite preprčani, da bo vaš prispevek obrodil mnogotrene sadove.

RUDI ŠELIGO
predsednik
Društva slovenskih
pisateljev

organizirane vojskine trume. Nekake izvidne čete so prišle že dan prej, za njimi pa kar cele armade. Šele zima je kobilice pregnala.

1347 je bilo tako mrzlo in deževno, da ni dozorelo ne žito ne grozje. Ne sadje.

1348 je bil to se pravi vse to se je godilo v Sloveniji. Bil je strašen potres – nad 40 gradov je bilo porušenih. Trgale so se skale gora. Bilo je mnogo hiš celo vasi zasutih. Na Koroškem se je odtrgal velik del gore Dobraca. Ruševine so zasule 17 vasi in nekaj cerkva tudi farno cerkev z duhovnikom vred. Isto leto je nastala kuga, ki so jo imenovali črna smrt. Ena tretina prebivalstva je pomrlo.

1435 so 2. maja tako pomrznile reke, da so vrane hodile po ledu. Spomladji polja in travniki niso ozeleneli. Dan Janeza Krstnika 24. junija je ljudstvo zmrzvalo na cesti.

V takih razmerah je nastala cerkev Mariji na čast na Zelju. V takih hudičasih so se zatekali ljudje k Materi božji in svetnikom k vsemogočnemu Bogu.

Marcela Bole

PACO PLASTER

Specialising In
EXTENSIONS
RENOVATIONS
NEW HOMES

No Job Too Small –

ALEX

Ph.018-322-373

Ah 300-1683

EARLY TROUBLES REAP REWARD

- Broadcasts over fifty language programmes every week
- SBS Radio helps in promoting mutual understanding and harmony between the many different cultures of Australia
- Programs include News, Current Affairs, Sport, Information and Music.

3EA – 1224 kHz (03) 612.2525

Helena Leber Vandelaak is proud she has grown with SBS Radio since the mid 1970s – and why not?

As head of the Slovenian Program on SBS Radio 3EA in modern studios in Kavanagh St., she can remember the times when things were much tougher for broadcasters.

For instance, most radio announcers don't have to put up with death threats simply because they read news. Helena is one exception.

The Slovenian language programs (along with Latvian programs) were one of the first of non English speaking languages to be broadcast from a small building which housed what was then Radio 3ZZZ.

In those days, Helena and her colleagues worked with outdated equipment in difficult conditions, but did so with all her heart.

"This is the only thing I have got from 1975, even the name is mis-spelt," she says showing a Certificate of Appreciation for her work to Radio Ethnic Australia and signed by the then Commissioner for Community Relations for Australia, Mr. Al Grasby.

Helena and her husband are the only original staff who were employed at the station's inception.

"I must say I have never been absent except for short holidays".

Although exact figures are not available, Helena believes there are about

10,000 Slovenians living in Melbourne and Geelong.

An umbrella body, known as the Council of Slovenian Organisations (Victoria) was established seven years ago to co-ordinate matters of interest to Slovenians with the Federal and State Governments and Slovenian organisations overseas.

Helena, who came to Australia 31 years ago in 1959, is busy as Head of the Slovenian Program and Secretary to the Council of Slovenian Organisations to Victoria.

The Slovenian Program can be heard from 7am to 8am on Mondays and from 6.45pm to 7.30pm on Thursdays.

SBS Radio documents history unfolding. As the world moves forward, so too does the outstanding ethnic broadcast station. OWEN LUKE reports.

The multicultural broadcaster SBS Radio, today enters a new era with the opening of its base at South Melbourne.

Minister for Transport and Communications, Mr. Ralph Willis, will officially signal in the new era when he opens the new facilities in Kavanagh St.

Most people associate SBS with television, but radio is an equally important service.

It started as an experiment in 1975 with 3EA broadcasting in 10 languages.

Today, 3EA broadcasts in more than 50 languages and it expects to include pilot programs for the Pacific Islander (Tonga, Samoa, Fiji and Cook Islands).

A particularly exciting facet of SBS Radio 3EA was "the interaction between all people – it could, in fact, be viewed as a microcosm of how society could be.

"All nationalities work together without racial or political conflict".

The Sun, Friday, February 9, 1990.

petdeset jezikovnih skupin novinarji avstralskega dnevnika "THE SUN", 9. februarja letos, objavili priloženi članek...

Naj ob tej priložnosti omenimo samo to, da brez sodelovanja vseh SLOVENSKIH ORGANIZACIJ v VIKTORIJI in drugod bi danes verjetno teže slavili to pomembno obletnico. Posebno zahvala gre predvsem sodelavcem RADIA LJUBLJANA, ODDAJI ZA SLOVENE PO SVETU, ki se že do vrsto let posebno pa v zadnjih razenih časih dvakrat tedensko oveščajo o dogajanjih doma. Pri tem se spominjam tudi občasnih vendor zelo pomembnih doprinosov RADIA KOPER, MARIBOR, MURSKA SOBOTA in RADIA TRST.

Našim kolegom iz 2EA SYDNEY pa iskreno hvala za izmenjavo radijskega gradiva. Vam dragi rojaki in cenjeni zvesti poslušalci želimo prijetno poslušanje.

Vasi napovedovalci
Helena, Elica, Ivo in Derry

F. LIKAR NOMINEES Pty. Ltd.
T.A. Ascot Moonee

RADIATOR SERVICES
560 Mt. Alexander Road, Ascot Vale.
POPRAVLJAMO
vsakovrstne motorne hladičnike-radiatorje
Tel. 370 8279 – A.H. 337 2665

Penca Henderson & Assoc.

Lastnik: Stanko Penca in Gary Oder

518 Sydney Rd., Brunswick, Vic.
Tel.: 387 7055

nudi poklicne usluge in nasvete v vseh vaših davčnih obveznostih

V DNEVNEM ČASOPISU –
PRIZNANJE SLOVENSKEMU
DELOVANJU V AVSTRALIJI....

O uradni otvoritvi novih prostorov
SBS radia in televizije so izmed več kot

SLOVENCI, PRISLUHNITE SVOJI VESTI!

Res je, tisočerih bolečin ni moč izbrisati kar čez noč, bolečin o katerih nam je ginjeno govorila tudi voditeljica Radia 3EA, Helena Leber, na slovenski radijski oddaji 19. februarja, nekaj ur po ustanovitvi Društva za podporo demokracije v Sloveniji, sicer pa je prav ona (razen Iveta Leberja, pata Bazilija, Petra Mandelja) bila ena od najbolj energičnih organizatorjev tega prvega sestanka. Na radijski oddaji je dejala:

"Res je, moramo prisluhniti nekaterim našim ljudem, ki pravijo, ja, meni je Jugoslavija vzela vse; dom, zdravje, družino. Prišel sem v tujino, da to pozabim in da ponovno zaživim v miru. To je resnica. Marsikdo izmed naših rojakov je doživel preveč, da bi bil danes še pripravljen pomagati v kakršnemkoli smislu, ozirama reagirati na to, da ravno ta dežela, ki mu

Po formalnem delu sestanka je okrog naše mize na odru kar zabrenčalo. Trije smo morali sprejemati denarne prispevke za pomoč DEMOSU in vpisovati člane v naše novo nastalo podporno društvo.

Zbrali smo okrog 2,500 dolarjev, pridobili pa 43 članov.

Denar je potem začasno prevzel Ivo Leber, ki je bil izvoljen za blagajnika, saj zadnje čase tako uspešno opravlja dolžnost "zbiralca" prostovoljnih prispevkov in je postal že pravi slovenski "Treasurer". Dogovorili smo se tudi, da se bomo do volitev v Sloveniji redno sestajali, se dogovarjali kako bomo pomagali DEMOSU še vnaprej.

Pred kratkim je bilo takšno društvo ustanovljeno v Sydneyu, sedaj pa še v Melbournu.

KDO JE JOŽE PUČNIK predsednik DEMOSA

Dr. Jože Pučnik je star 58 let. V petdesetih letih je študiral v Ljubljani književnost ter tudi diplomiral svetovno književnost. Zaradi svoje svobodomiselnosti in zaradi svojih člankov, ki jih je sicer objavljal v čisto legalni reviji "Revija 57", je bil takrat aretiran, obsojen na 9 let zapora. Od teh devetih let je obsedel sedem, nato je prišel 1966. leta na prostost vendar brez vsakih možnosti za zaposlitev ali drugo napredovanje, čakal bi ga lahko še samo novi zapor.

Odšel je v Nemčijo kjer je moral PONOVNO študirati (sociologijo, filozofijo in pedagogiko) zato, ker mu ljubljanska univerza ni hotela uradno potrditi, da je tam diplomiral. Diplomo so mu priaretaciji vzeli in je še danes nima. Tako je ponovno diplomiral v Hamburgu, si pridobil tudi doktorsko titulo in kot

predavatelj sociologije deloval na nemški univerzi.

Pred nekaj meseci je prišel nazaj v Slovenijo, kjer namerava tudi ostati in delovati.

Stanka Gregorič

je vzela vse, sedaj kliče za njegovo pomoč. Krivice se še nosijo globoko v srcu. Žalostno je, da so vse to doživeli, toda klub temu je sedaj nastopil čas, da pomagamo tistim ljudem doma, ki se borijo, da se nastale krivice, če že ne popravijo, pa vsaj priznajo. Krivice, ki so bile storjene tisočim po drugi svetovni vojni. Čas je da spregledamo, da v Sloveniji danes živijo ljudje, ki takrat niso bili še niti rojeni in jih sedaj čaka težka bodočnost. Morda so tudi oni zaživeli presvobodno in prelahko, vse jim je prišlo na prelahek način, medtem ko smo mi tukaj trdno delali, da si zaslužimo naš kruh – na tuji zemlji. Doma pa smo zapustili vse. Ne gledajmo pa sedaj, v tem trenutku tako črno in pomagajmo

Po teh Heleninih besedah se povrnimo zopet nazaj na naš sestanek, na katerem smo, kot že omenjeno, 18. februarja ustanovili Slovensko avstralsko društvo za podporo demokracije v Sloveniji – Viktorija. Pojasnili smo namen – zakaj smo ga ustanovili.

Na sestanku pa je prva podala pojasnitev Helena Leber, za njo še Ivo Leber in predsednik Sveta slovenskih organizacij v Viktoriji Peter Mandelj ter pater Bazilij A. Valentin.

Izvoljen je bil iniciativni odbor članov: Marko Pintar, Štefan Mrzel, Stanka Gregorič, Ivo in Helena Leber, Peter Mandelj, Elica Rizmal, Paul Česnik, pater Bazilij, Adriana Kermec.

Od teh so bili izbrani v ožji odbor: Paul Česnik, pater Bazilij, Peter Mandelj in moja malenkost, Stanka Gregorič (z novim psevdonomom, ki mi ga je dodelil v predstavitenem govoru Peter Mandelj, "The new believer"). Izvoljena sem bila za nekakšno voditeljico tega društva, kar sem z veseljem sprejela.

Večina v dvorani prisotnih je potem postavljala vprašanja in nekateri so povedali tudi svoje mnenje. Nekako skoraj enotni pa smo si bili, da se pri-družimo sydneyčanom (seveda če nas sprejmejo) in delujemo skupaj.

narod, ljudstvo. V primeru današnje slovenske politike pa označuje demokratično opozicijo Slovenije.

DEMOS je moral odpreti svoj žiro račun v Munchenu, kjer je ustanovljeno MEDNARODNO DRUŠTVO ZA PODPORO DEMOKRACIJE V SLOVENIJI.

Spomnimo se enega od soustanoviteljev tega društva, ERIKA MODICA, ki nas je obiskal tukaj v Avstraliji pred dvetimi meseci.

Takrat nam je tudi pojasnil zakaj denar, oziroma devize Demosovci ne morejo oziroma neradi sprejemajo na domače naslove.

Predsednik DEMOSA, kandidat za predsednika SR Slovenije, vodja Socialdemokratske zveze Slovenije Dr. Jože Pučnik je torej protikandidat komunističnemu voditelju Milanu Kučanu.

Dr. Pučnik se je sydneyškim rojakom že zahvalil za poslano pomoč 13,000 dolarjev, naproša pa vse nas za daljno pomoč, zaradi nabave najnujnejše opreme ki naj bi zagotovila možnosti predstavitev Demosovega programa slovenskim volilcem v Sloveniji.

ZA KAJ SE BORIJO DEMOSOVCI?

Borijo se za postkomunistično Slovenijo! Za spremembo slovenskega političnega zemljevida torej, s katerega naj bi izginili vsi simboli in sledi vladvine, ki je pripeljala Slovenijo in celotno Jugoslavijo tja kjer je danes. Srpski in kladivo sta padla in še padata po celotni Evropi.

Slovenski volilci bodo kmalu postavljeni pred usodno odločitev. Ali še zaupati slovenskim komunistom ali ne?!

Res je, da je njihov današnji vodja, karizmatični Milan Kučan dosti boljši od svojih predhodnikov. Res je tudi, da smo mu zadnje čase večkrat zaploskali, saj se je trdno (moral se je) postavil po robu apetitom v nekaterih drugih delih Jugoslavije, pa tudi zveznim organom. Njegova partija se je odcepila od Zveze komunistov Jugoslavije, spremenil je partijske simbole in celo ime v ZK Zveza za demokratično obnovo Slovenije.

Vendar krvave izkušnje iz pretekle in polpretekle zgodovine ne morejo biti

pozabljene. Resnice, ki se še vedno odkrivajo sramotijo vse nas, ki smo kdaj komunistom verjeli ali jim pripadali. In prav ta zgodovinski spomin je za današnje partizansko vodstvo tako destruktiven. Plačevati mora dolgove svojih prednikov.

Zato je sedaj čas tudi za nas, Slovence po svetu, da vsak po svoje izrazimo svojo bolečino ali pripadnost. Predvsem pripadnost domovini – ljubljeni Sloveniji. Čas je, da postanemo tudi mi delček reševalne ekipe, ki naj bi poskušala rešiti to, kar se še sploh rešiti da. Čeprav smo Slovenci tako zelo apolitični, saj je dokazano, da še vedno nismo politično emancipirani narod (kot taki pa bi se težko prištevali v Evropo 21. stoletja) prebudimo se, da ne bomo večno prav zaradi te apolitičnosti služili tujega gospodarja.

Volitve v Sloveniji so pred vrti. Naprošamo vse Slovence, predvsem v Viktoriji, da po svojih močeh pomagajo in se nam pridružijo. Prebudijo pa naj se tudi naši rojaki v Canberri, Queenslandu, Perthu in v Adelaidi.

Cetudi Demosovci ne zmagajo na volitvah – nič zato, bodo pa drugič, toda ostal jim bo prijeten občutek, da jih avstralski Slovenci v najtežjih trenutkih nismo pustili na cedilu. Da smo torej vedno in povsod prisotni v tem slovenskem kulturnem prostoru v katerega spada tudi politika.

Slovenci, prisluhnite svoji vesti! Enotno za naše pravice!

Brez družine je človek Robinson
brez prijateljev samosevec,
brez naroda izkoreninjenec,
brez interesne pripadnosti
Don Kihot.....

(Pavle Bratina ob kongresu
Slovenskih krščanskih demokratov)

Prispevke pošljite na:
Slovensko Versko Središče
Za Demos
PO Box 197
KEW 3101

Stanka Gregorič
"The New Believer"
Melbourne, 20. februarja 1990

Sasha Eric Photography

agent for Diamond Valley

Prestige Car Hire

267 HIGH ST, PRESTON, 3072 480 5360

euro furniture

Division of EUROTINTERNATIONAL PTY LTD.

Wide range of:

- Colonial and Contemporary dining settings
- Rocking chairs
- Bentwood chairs
- Modern bedrooms

From top Slovenian furniture producers
Available at all leading furniture retail stores.

Factory show room:

3 Dalmore Drive, Scoresby, 3179, Victoria.

Telephone: (03) 764 1900

WE BRING WOOD TO LIFE!!

Marjan Peršič o...

ZNEBIMO SE PREDSODKOV

Pred nekaj leti sem bil povabljen na poroko hčerke enega mojih dobrih prijateljev. Moja slaba navada pa je, da odlašam z odhodom od doma prav do zadnjega trenutka, potem pa seveda hitim in je vse drugo krivo, samo jaz ne, če sem pozen.

Tako je bilo tudi tokrat. Odšel sem z doma prepozno, potem pa sem z avtom divjal. Prehiteval sem, če je bilo le možno, vozil prehitro, a seveda krivil prometne luči, ki so se obrnile na rdeče prav ko sem pripeljal do njih in tudi možakarja v sosednjem avtomobilu, ki je delal prav isto kot jaz. Na vsakem križišču sva se ustavila vštric in potem, ko se je spremenila luč na zeleno sva skušala prehiteti drug drugega in si tako zagotoviti prednost, da bi na naslednjem križišču le še morda ujela zeleno luč. Tako je šlo vse od Rosanne pa do Camberwella. Vedno bolj me je grabila jeza. Kadar sva stala vštric na križiščih sem sprevo pogledoval v njegovo smer, češ kaj voziš tako drzko, kaj ne vidiš, da se mi mudi. Ker pa seveda nimam moči, da bi svoje misli prenašal na daljavo mi je preostalo samo to, da izrazim svojo jezo moji ženi, ki je sedela poleg mene tiho in v upanju, da se vse izide brez nezgode. Nekako takole sem izbruhnil: "Ga vidiš, hudičevega Grka kako nesramno vozi".

"Kako pa veš, da je Grk" me je vprašala žena.

"Seveda je" sem revsnil nazaj, "saj samo Grki so lahko tako nesramno sebični vozniki in ne puste, da bi bil kdo pred njimi".

No, pa kako sem se urezal. Ko sem v cerkvi, pred poročnim obredom, rado vedno gledal kdo je vse prisoten, naenkrat zapazim možakarja, ki sem ga pred nekaj minutami nazval "hudičev Grk". Bil je med gosti ženinove rodbine in kasneje sem izvedel, da ni Grk, ampak rojak Slovenec.

Zakaj vam pripovedujem to zgodbico. Zato ker je zelo nazoren primer kako nas naši predsodki lahko zapeljejo do napačnih zaključkov.

Razleziti, zakaj je naša narava taka, da nam dopušča predsodke je težko. Verjetno se nam je v preteklosti pripelil dogodek, ki se nam je tako silno vtisnil v spomin, da nam je v naši podzavesti nekak začrtan odnos do gotovega subjekta ali objekta, skratka predsodek.

Predsodke imamo vsi. Nekaterih se zavedamo, drugih pa ne. Ti predsodki nam potem pomešajo našo razsodnost in čeprav se nam včasih razkrije kako neupravičeni so, se jih je vendar težko iznebiti.

Ti predsodki so včasih tudi kolektivni, to je kadar se zbere večje število ljudi z istim predsodkom. Kadar se to število poveča v cele narode, v ideoološke ali verske skupnosti, potem ima to lahko katastrofalen učinek.

Da vsaj nekoliko preprečimo težave in krivice, ki jih lahko povzročijo predsodki, ta v našo podzavest vgrajena merila, poskusimo, vprašati samega sebe, predno nekaj ali nekoga nečesa obsodimo, če na to našo presojo ni vplival v našo podzavest vcepljen predsodek.

Poglejmo na še en primer iz sedanosti v naši starosti domovini, kjer še vedno vlada velika razlika med slovenskimi in srbskimi gledišči kako naj be si popravilo ekonomsko stanje in kako naj bi se preuredila Jugoslavija. Srbski in Slovenski mediji obveščanja streljalo z velikimi kanoni na drug drugega in to je privedlo v javnosti obeh narodov, da je, kar eden predлага ali naredi, že v naprej obsojeno kot nepravilno. In ta negativni predsodek se je pričel odražati tudi v osebnih odnosih. Ko so nedavno beograjski miličniki surovo postopali s slovenskim članom zveznega prezidija Zveze komunistov Borisom Muževičem, je cela slovenska javnost zavpila, zato so ga ker je Slovenec. Medtem ko je v Srbiji odmevalo: prav mu je arogantnemu

Slovencu. Nihče pa se ni vprašal če je morda Muževič res bil vinjen in nasilen in nihče v Srbiji ni odprt rekel, da so miličniki uporabili nepotrebno silo. In to vse kljub temu, da je Muževič eden tistih slovenskih funkcionarjev, ki se še vedno zavzemajo za nadvlado komunistične stranke in se noče sprizgniti s politipnimi reformami.

Kako obžalovanja vredno je tako stanje med dvema narodoma, ki sta si bila doslej vedno v prijateljskih odnosih. Predsodek je kar čez noč izbrisal spomin na pomoč, ki so jo bili deležni slovenski izgnanci v Srbiji tekom zadnje vojne.

Pa primerov o predsodkih imamo dovolj na domačem pragu, med samimi seboj. Ta ne more tega, oni ne drugega. Ta ne zaupa temu ker je iz tega kraja, oni ne onemu, ki je iz drugega. Ta postrani gleda tega ker je novodošlec, oni pa onega ker je že predolgo na enem mestu. Ta se noče družiti s tem, ker je preveč pobožen, oni pa ne z onim, ker ima menda preveč svobodnjaške nazore. Predsodki, ki so se nam vtisnili v naše gledanje bog ve kdaj, bog ve zakaj. Tu so in tu bodo ostali, če se jih sami ne bomo poskusili znebiti. Tu so in delijo nas.

Zato je nujna dolžnost, vsakega od nas, ki hoče biti pravični do svojega bližnjega, da predno obsodimo, predno izrečemo naš sum in nezaupanje, dobro izprašamo sami sebe in poskusimo izbrisati tudi najmanjši predsodek. Bolje, da pristopimo k vsakem problemu z vero v dobrino in posameznika in se potem morda razočaramo, kot pa, da nekomu storimo krivico s prehitro, neutemeljeno in krivično sodbo. Prav je, da poskušamo biti prijatelji z vsakomur, kajti na ta način bomo spodbili tudi predsodke, ko obstojajo proti nam samim. Ravnajmo se po našem starem slovenskem ki nas uči:

Da se resnica prav spozna,
je treba zvoniti na oba zvona.

DAN SPOMINOV

Kakih sto članov in prijateljev Slovenskega društva "Planinke" se je v nedeljo 5. novembra popoldne zbral ob znamenuju, ki so ga rojaki pred nekaj leti postavili na zemljišču "Planinke" v spomin pokojnim članom.

Prinesli so šopke cvetja in prižgali sveče v spomin pokojnim svojcem in prijateljem ter molče in v molitvi zaprosili za pokoj njihovih duš.

Ob isti priliki pa so se spomnili tudi dogodka, katero obletnico praznujemo v času okoli 1. novembra in ki je velike zgodovinske pomembnosti za nas Slovence. To je proglaš slovenske odcepitve od Avstro-Ogrske monarhije in slovenske samostojnosti. Na ta dan, 29. oktobra 1918 je slovenski narod oznanil celiemu svetu, da je postal in hoče ostati svoboden in neodvisen na svoji zemlji.

Tega dne so v Ljubljani na Kongresnem trgu, danes imenovanem Trg revolucije, z balkona tedanjega deželnega dvorca – danes Univerze – številni govorniki naslovili ogromno množico Slovencev. Nebroj belo-modro-rdečih zastav je plapolalo, vojaki in častniki so snemali s čepic cesarske kokarde in jih zamenjavalni s slovensko trobojko. Med govorniki so bile poznane osebe kot Ivan Hribar za Narodni Svet, dr. Ivan Tavčar za mesto Ljubljano, pa tudi ljubljanski škof Bonaventura Jeglič, ki je dejal tudi tele preroške besede:

"....V naših rokah je prihodnji ugodni ali neugodni razvoj naše Jugoslavije. Če jo bomo zidali na trdnem temelju strahu božjega, na trdni skali naravne pravčnosti in krščanske ljubezni, bo stala trdno in ne bodo je omajali kakršnikoli besni viharji. Če bi jo pa zidali na člove-

ških strasteh, na grdi sebičnosti in krivičnosti, sezidali in uredili brez boga, potem bo stala na pesku in sovražni viharji jo bodo porušili, pa bo podrtja strašna....."

Danes nam je jasno, da je prva Jugoslavija bila postavljena na krhke temelje in je zato tudi hitro razpadla pod sovražnim udarom. Pa tudi druga Jugoslavija, ki je zrasla na potokih, po nedolžnem prelite krvi, povečini preprostih, a rodoljubnih ljudi, je bila postavljena na temelje, ki so bili vse drugo kot humani in resnično demokratični, je danes na robu razpada.

Vendar to še ni potrdilo, da je koncept Jugoslavije napačen. Nasprotno, Jugoslavija, kot so je jo zamišljale mnoge generacije pred njenim rojstvom bi bila lahko idealna država za vse južnoslovanske narode ako bi jo politiki gradili na temeljih poštenja, enakopravnosti njenih narodov in na nedotakljivosti človekove svobode in dostenjanstva.

Toda navzlic vsem razočaranjem je prav, da se vsako leto spomnimo na dogodek njenega spočetja. Tako smo v nedeljo storili na skromen način tudi na "Planinki".

Ker pa je letos Slovenska skupščina v Ljubljani, prav pred dobrim mesecem, proglašila Prešernovo "Zdravljico" za novo slovensko himno, je bilo domenjeno, da bo za zaključek spominske svečanosti ob spomeniku pokojnim tudi deklamacija "Zdravljice". Toda po deklamaciji, ki sta

nam jo podala g. Jože Judnič v slovenščini in njegova hčerka Brigit v angleškem prevodu je nekaj prisotnih, brez vsake predpripriprave to našo novo himno tudi zapelo.

Ta skromna, toda več ali manj spontana in na hitro organizirana spominska proslava, je potrdila moje dosedanje trditve, da Slovenci v Brisbane, Gold in Sunshine Coast-u niso v bistvu nič manj zavedni kot rojaki v južnih deželah Avstralije. Razlika je le v tem, da je glede velikih medsebojnih razdalj niso tako trdno medsebojno povezani kot bi tukajšnje razmere zahtevale. Treba je le premagati težave medsebojne komunikacije in potem bomo priče bolj otipljivih rezultatov društvenega dela in požrtvovalnosti članov.

Za začetek pa upajmo, da bo ta komemoracija in proslava ob našem Spomeniku pokojnim postala tudi naša tradicija in se ponavljala z leta v leto, dokler bo pri življenju vsaj še peščica tukajšnjih rojakov. Sedaj pa je nedvomno znak, da naše društvo dobiva nov zagon.

Letos je "Planinka" slavila 35-to leto svojega obstoja. Dostojna proslava tega jubileja pa naj bo naša preizkušnja in naloga nas vseh, kar je dobronamernih Slovencev v tej naši novi ožji domovini ob zlatih in sončnih obalah naše metropole Brisbane.

Marijan Peršič

POD URŠLJO GORO

*Pod Uršljo goro
se penje v nebo
narave prelest:
med hojam brest,
krilatec žgoli
in resje cveti,
se vandavčku srce smeji!
Čez Uršljo goro,
v objemu s temo,
so množe sledi
in skrite poti—
trabantar jih zna,
ki tu je doma
in del so njegov'ga srca!*

*Pod Uršljo goro,
kjer vonja seno,
je Urška doma,
nevesta moja;
obljuba drhti
iz njenih oči,
ko roka se v roko seli!*

*Za Uršljo goro
je sonce zašlo...
Ko v bajke okvir
vselil se bo mir,
bom v hiški pod njo
objemal ženo
in mesec bo trosil srebro!*

IN KAJ SEDAJ

*Imel sem mnogo rod in hram,
ljubezen, moč, vesele dni!
Neznamo zlo – morda jaz sam –
mi srečo v hipu pogubi!*

*Postal sem star – ne vem kedaj?
Ne najdem več poti!
Gorje ti, človek, kadar maj
ti v srcu odcveti!....*

POD VEČER

*Majav je zdaj že moj korak
– je osmi križ med pleči –
in brž, ko sonce se ujame v mrak,
k spominom ležem, sam, ob sveči...*

*Sem klel in ljibil ves ta nori svet,
bilo je vzega – za ponos, kesanje;
prek rož in trnja se je vila pot
od zibeljke sem v čase zdanje.*

*Zdaj mirno je srce in zbran pogled,
ko v megli bliža zadnje se obzorce...
Sivim in vdano srkam nektar poznih let,
ko vsaka kapljica je – morje!*

Zmagor Rafolt

"Slovenski Kotiček" – Australia Day Festival – Berwick
Razstavo priredili: Družina Š. Srnec, Marija in Franc Uršič,
družina I. Lapuh in družina M. Čestnik.

Novice in zanimivosti iz domovine in Avstralije

IZ RODNE GRUDE

AKCIJA TISOČE METULJEV MED IZSELJENCI

Revija RODNA GRUDA bo odslej v sodelovanju z Rdečim križem Slovenije podeljevala priznanja "TISOČE METULJEV" tistim, ki so storili dobro delo za soljudi in jim pomagali. Pri tem mislijo na tiste izseljence po svetu, ki so že večkrat pomagali in v humane namene zbirali denar.

"Metulje 1989" smo sprejeli razen Kanade in Nizozemske tudi avstralski Slovenci; za Božično-novoletno zbirko za Haloze, ki jo je organiziral SALUK—Slovensko avstralski literarno umetniški krožek, s sedežem v Sydneju. 88 avstralskih Slovencev-darovcev je zbral 3,120 dolarjev. Hvala vsem. Pri tej akciji kot že doslej tolkokrat se je med drugimi izkazal tudi Valentin Brecelj.

Nagrado "Tisoče metuljev" bodo podeljevali tudi učiteljem dopolnilnega pouka, zato naprošajo vse Slovence naj sporočijo na uredništvo Rodne grude kdo je po njihovem mnenju še zaslužil takšno nagrado in zakaj.

Priznanje bo podeljeno tudi mnogim aktivnim kulturnim in društvenim delavcem.

Uredništvo Rodne Grude
Cankarjeva 1/II
61000 Ljubljana
Ljubljana—Slovenija
Jugoslavija

IZBRALA ZA VAS IZ "MLADINE" in "TELEXA"

Stanka Gregorič

Da Amerika o položaju v Jugoslaviji res ni "najbolje" informirana, nam pokaže tudi pismo, ki ga je kongresni Svet za človekove pravice namenil zunanjemu sekretarju Združenih držav Jamesu Bakerju in v katerem med drugim piše:

"Kot veste, dogodki v Jugoslaviji potekajo po vzorcu dogodkov v Vzhodni Evropi. Čeprav je jugoslovanski režim nekdaj veljal za naprednega, je sedanja jugoslovanska vlada simbol tiranije in represije.....

Ne v vojsko, v blaginjo je treba investirati, je dejal Marko Hren, kandidat na neodvisni listi družbenih gibanj v Sloveniji.

Slovenski politični prostor veliko pričakuje od spomladanskih volitev. Govori se, da bodo to prve poštene, demokratične, svobodne volitve.....

Na Kosovu se je državljanica vojna že začela (ta ocena je vprašljiva le v sorazmerju v vprašljivostjo objektivnosti poročanj, ki nas o tamkajšnjih dogodkih seznanjajo)....očitno je, da zmagovalca tudi v tej vojni ne bo. Rešitev je možna le v obliki fizične (ozemeljske) ločitve obeh nasprotnih grupacij (Albancev in Srbov).

Telex: "Kakšna bo po vaše Slovenija ob koncu tega desetletja — in tisočletja?" Franco Juri, politik, predavatelj na Filozofski fakulteti v Ljubljani in prvi karikaturist DELA:

"Če ne bomo čim prej zaprli jedrske elektrarne v Krškem, tvegamo, da ne bo Slovenija sploh nikakršna: to je zame največji strah, nevarnejši od Miloševiča. In pazi, ta elektrarna je slovenska in hrvaška, torej "demokratična"!

Ljubo Vujočič, novinar Jedinstva: "Tudi vi, predsednik (Janez Drnovšek) ste izdali Jugoslavijo. In to morda že takrat, ko ste skrajšali svoj obisk v Ameriki, da bi prišli v Cankarjev dom na sprejetje slovenskih amandmajev..."

Prejšnji teden smo lahko na fotografijah, na TV ekranih, nekateri na kraju samem, videli, da je avstrijska armada na obmejnih območjih Koroške in Štajerske postavila ogromne protioklepne ovire. Te so tako vzne-mirile slovensko narodnost v Avstriji, da so posredovali celo predstavniki posameznih strank in poslanci.

"Slovenci in Slovenke! Slovenski otroci so sol slovenske zemlje, zatorej: plodimo se!" S tem ironičnim povabilom smo pred dobrimi tremi leti opremili naslovnico občinskega mladinskega lista.....zdaj zgornje geslo, z malo drugačnimi besedami kot resen predlog ponuja vlada.....

Tone Bohinc, predsednik Slovenskega duhovniškega društva: "Ker duhovniki skrbijo za vzdrževanje kulturnih spomenikov, bi lahko uredili vsaj njihovo zdravstveno in socijalno varnost.

Redovniškem delu na moralno-zdravstvenem področju bi v teh usodnih časih, ko so iznicanca vsa merila civilizirane družbe, tako vrnili mesto, ki mu v družbi pripada.....

Edini redni dohodek vsakega duhovnika je mašna intencija, mašni dar. Njeno višino določa Slovenska škofovská konferenca in duhovnik vsote ne sme spremenjati. Lahko je samo zmanjša pri tistih, ki so socijalno šibki. Duhovniki dobivajo tudi štolnino, ki je prav tako predpisana za poroke in pogrebe..... nadškof je v četrtek na novoletnem sprejemu poudaril, da je bilo Cerkvi odvzetih veliko stavb in zemljišč. Ker teh nima je prikrajšana za velik del dohodka".

Na zadnjem partijskem kongresu v Beogradu je bilo več kot očitno, da srbski delegati slovenskih predlogov sploh niso poslušali: proti so bili že zato, ker so jih pač predlagali Slovenci.....(in tako so člani ZK Slovenije zapustili kongres in se s tem tudi odcepili od Zveze komunistov Jugoslavije).

Slavoj Žižek piše v "Mladini": "Strah me ni ostrih radikalov v DEMOSU, strah me je "nadideoloških" zagovornikov Svetovnega slovenskega kongresa: imantna logika jih bo pač prignalna do tega, da nas bodo vse, ki se v projektu tega kongresa ne prepoznamo, obravnavali kot drugorazredne Slovence, kot tiste, ki se "sami izključujejo" iz slovenske kulture....."

Na Primorskem živi več kot 5,000 Muslimanov in zato je bil 4. februarja v Ljubljani ustanovni zbor Muslimanske demokratske zveze.

V Sloveniji je Dragiša Marojevič ustanovil Zvezo za ohranitev enakopravnosti občanov (baje se povezujejo s kosovskim Božurjem — s tistimi, ki si v Sloveniji najbolj prizadevajo organizirati miting "resnice" op.S.G.)

Slovence, posebno še neporočene in tiste brez otrok, zadnji čas razburjajo novice, da bodo morali plačevati posebni davek na samstvo oziroma nestarševstvo.

Da bo prišlo v začetku devetdesetih v Sloveniji do žolčnih razprav o splavu, je lahko zaznal že pred nekaj časa vsak pozornejši opazovalec, tudi tisti, ki ni sledil razvoju v cerkvi in ni vedel za notranjcerkveno kampanjo, ki je tekla po Sloveniji ob predvajanju filma Nemikrik. Do odpiranja tega "vprašanja" namreč nikakor ni pripeljala samo diskusija v cerkvi in sedanji nastop krščanskih demokratov v javnosti, temveč je to predvsem proizvod slovenske nacionalne enotnosti.

Beograjski pevec Bora Džordžević je izdal kaseto in ploščo na kateri je tudi ta pesem:

"Oče da se odcepe
bečki Konjušari,
Pa neka se odcepe
šta če nam u stvari,
pa neka se odcepe
kada nisu naši!"

Pred kratkim je Borislav Mihailović—Mihiz, član Srbske akademije znanosti in umetnosti na "literarnem" večeru v Matici srbski rekel:

"Srbohrvaški jezik mora biti edini jezik na ozemlju vseh štirih sedanjih republik, postati pa mora uradni jezik tudi v Sloveniji in Makedoniji. Pravice narodnosti bi omejil na delovanje folklornih društev."

Po vrsti "demifistikacij" Brozove osebnosti je prišlo zdaj na vrsto tudi njegovo "intimno vprašanje". Komaj so nekateri beograjski tehniki začeli objavljati te vrste besedila (podobne pikantnosti navedujejo tudi spomini Jovanke Broz) že je titografska Pobjeda predstavila Filipa Raduloviča, čigar večletno raziskovalno delo o ljubezni in ljubicah Josipa Broza naj bi v kratkem uzelo beli dan — ne samo v Jugoslaviji, ampak je zanj menda zainteresiranih tudi trinajst (in to samo doslej) tujih založnikov.

Predsednik petih združenih strank, ki bodo nastopile v predvolilnem boju v Sloveniji pod skupnim imenom DEMOS (Socialdemokratska stranka Slovenije, Slovenska demokratska zveza, Slovenski krščanski demokrati, Slovenska kmečka zveza in Zeleni) Dr. Jože Pučnik je v program opozicije združil tudi tri povsem jasne zahteve: ne socialistična demokracija pač pa socialna demokracija, ne samoupravljanje pač pa soupravljanje in ne federacija pač pa konfederacija.

AVSTRALSKA PREDVOLILNA MRZLICA — KOCKA BO PADLA 24. marca 1990 KRAGULJ IN PAV VSTOPILA V PREDVOLILNO DIRKO

Piše se začetek 1990. leta in tudi v Avstraliji sme se znašli pred volitvami. Vsi vemo, da naš politični prostor funkcira tako: dva glavna "politična bloka" sta Laburistična stranka in Liberalci, za eventualne koalične oblike pa se jim pridružita še Demokratska in Nacionalna stranka, zadnje čase seveda

še Zeleni in tudi neodvisni kandidati. Pri letošnjih volitvah bo morda izstopil tudi glas novo nastala partije upokojencev in ostarelih državljanov Gray partija.

V Avstraliji danes odločajo tisti, ki se borijo predvsem za ekološko, socijalno in ekonomsko varnost. Pri letošnjih volitvah zna odločiti njihov izid gibanje "zelenih", ali viktorijsko predmestje (Asten), kjer je Liberalcem potrebno le 1,000 glasov več; tamkajšnji prebivalci pa so do grla siti problemov v katere so jih pahnile obrestne mere stanovanjskih posojil. Odločali bodo tudi razočarani, brezposelnici piloti in njihove družine, pa vsi tisti katerim bodo v Viktoriji naprili še izgubo State bank, nezadovoljni sprevodniki tramvajev, ki bodo ostali brez dela ali bili prekvalificirani, vozniki tovornih vozil, ki se borijo za svoje službe, torej proti "zelenim", ki predvsem v NSW ne dovolijo sekati dreves, saj za izvoz evkaliptusovega lesa na Japonsko izvozniki dobijo le 60 dol. na tono lesa.

Ne smemo pozabiti tudi nezadovoljne lekarnarje—farmaciste, ki bodo kot so dejali volili proti Laburistom in seveda še tisoče drugih nezadovoljnjev in tistih, ki komaj preživijo od ene plače do druge.....

Moč ene in druge stranke je zaradi številnih škandalov znotraj partij in zaradi tako lahko izrečenih oblub, ki jih politiki sicer delijo ljudstvu močno oslabela. Marsikdo ne ve za koga bi volil, saj so pred nas postavljene le oblube, oblube.....

Naša dva "ptička", predsednik zvezne vlade Bob Hawke ali po angleško slovenskem slovarju "kragulj" (beseda pomeni še sokol, grabežljivec, krošjariti, odhrkati se) in vodja Liberalcev Andrew Peacock ali po naše "pav", sta torej začela graditi svoj osebni, predvolilni kult.

Srečujeta se na radijskih postajah, kjer se eden drugemu celo bežno nasmihata ali v takoimenovanih "The great debates", kjer ne izbirata besed za dosego svojih in partijskih ciljev; važno je kdo bo izsel iz študijev kot zmagovalec in pritegnil morda še kak neopredeljeni volilni glas. Glas kakšnega naivca, ki jima bo verjel!

"Vsi moramo danes biti cinični!" je dejala Janine Haines, voditeljica Demokratov, kateri sicer pripisujejo ciničnost in hladnost.

Ian Macphee, eden najliberalnejših liberalcev predvideva, da se bodo do konca tega desetletja glavne politične stranke razpadle, nastale bodo nove. Macphee govori o "gnilosti" avstralske politične scene in predvideva, da se bodo laburisti razdelili na dve skupini: na novo konzervativno stranko, leva frakcija pa bo ustanovila socialdemokratsko stranko. Nastala bo tudi nova liberalna stranka s pravimi liberalci. Frakciji liberalne stranke—novi desnici, naj be se pridružili ostanki nacionalne stranke. Tudi nekateri nekdajni laburisti se bodo priključili liberalcem, pravi Ian Macphee.

In kaj bomo iztržili iz vsega tega mi, navadni zemljani?

Stanka Gregorič
Melbourne
20. februar 1990

The well known "Hojak" skin covered Rocking Horses are available again at the very reasonable price of \$400 each.

For further information or orders, please contact:

Mr. Edward Hojak
11a Eastern Avenue
Doncaster. Vic. 3108.

Tel: 857.4343

LETTER FROM LJUBLJANA A HOME AWAY FROM HOME? LIFE IN THE ŠTUDENSKI DOM

When writing these short reports for *Vestnik* about my stay here in Ljubljana, all too often I'm inclined to describe surroundings which most readers I would presume are already familiar with. This isn't a bad thing but just for a change I thought, I'd tell you a little about what life is like here in the Študentski Dom Ljubljana – the one located in Cesta v Mestni Log, and which is the newest of all the student homes.

As I write this essay I'm presently on 'dežurstvo' which in other words means being on official phone answering duty in the lobby plus dealing with any queries from visitors. Normally each room is on duty for six hours and this time is divided between the two individuals who share each room. The phone rings continually and with such a large place as this, it's to be expected. If only it didn't ring so loudly! As soon as I resume my writing, the phone suddenly rings – frequently making me jump in fright.

"Študentski Dom, prosim" is the way we're expected to answer the phone. Sometimes before going to contact the person being asked for on the intercom, I accidentally forget to reply in Slovene. This is mainly because it's demanding enough just concentrating on the name and room number of the person to be reached. Many times I've said, "just a minute..." or "wait a sec..." before realising my error and quickly switching back to Slovene.

Around 9.00pm some blaring music can be heard echoing down the hallway – U2 and some hits from the 1960s mainly. This means it's party time! Moments of festivity such as this usually begin when one is contemplating going to sleep and one really wouldn't mind it so much if the music wasn't so loud. The only solution to this problem is to work out a way of getting some rest in spite of the noise.

At times I've successfully managed to sleep with one pillow under my head and another on top. But to speak truthfully, sometimes even that doesn't work.

The parties held here at the Dom commonly last till well into the early hours of the next morning. But there have been exceptions to the rule. The longest party I remember lasted till 5.30am. If there's one characteristic which makes these get togethers particularly Slovene, it's the singing. But I'm not referring to the kind of communal singing we're used to seeing at our Slovene Club dances in Australia. What happens here is that towards the end of a party in particular, one would be

woken up to the pseudo melodic sounds of young drunken undergraduate men singing in unison and with all the energy they can muster, outside in the grounds of the Dom. If we're particularly lucky, they might sing right under our windows. What cavaliers!

Parties aren't all we have for entertainment here. There's always the faithful TV set. In my particular apartment only one of the students is the proud owner of a portable colour TV set. If there's a good movie on or some major political event being reported on the news, it isn't uncommon to find maybe six to eight of us sitting cramped but attentively on either of the two beds of her and her room mate's small room and all glued to the set, so to speak.

When we're not interested in the programs presented on the TV, that usually means that during the evenings the kitchen and dining area of our apartment (there are 12 students to an apartment though each apartment has 2 kitchenettes, bathrooms and toilets plus a shared dining area) is crowded with people chatting, enjoying a cigarette, cooking, making turkish coffees or just hanging around. It's good to see that the art of conversation hasn't died out over here. And neither have handicrafts.

We in Australia are well aware of how expensive basic commodities are in Yugoslavia. What I admire about the young girls I live with is their utilisation of their creative talents, namely knitting as a means of seeking alternatives to purchasing expensive items of clothing. Slovene made knitwear in spite of its recognised high quality, is equally high in price. For full time tertiary students living away from home and funded by scholarships (if they're lucky) means they don't usually have a lot of money to spare. What they do instead, especially during the winter months, is knit. Some evenings here are quite pleasant with the girls sitting together knitting and engaged in lively conversation. To them, being able to knit is nothing to be embarrassed about. They don't perceive it as having any association (as many of us in affluent Australia do) with old women in rocking chairs. Knitting is a shared craft between the young and old, with some of the creations I've seen making me feel quite an amateur.

Well the phones keep ringing here and I've got to get back to my job.

Irena Birsa

GLAS IZ SONČNE DEŽELE

Dostikrat se pogovarjam z mojimi prijatelji in znanci v Melbournu. Pogovor vedno nanese na temo "kakšno je vreme pri vas?" Moram Vam prvo na kratko opisati kakšno smo v resnici imeli vreme v zadnjih par mesecih. Torej julija je zahladilo in smo imeli res dolgo in mrzlo zimo – za naše razmere. Cela dva in pol meseca je trajala. Okrog 20 noči v tem dveh in pol mesecih je bilo, ko je tem. padla celo na 4°C tako, da smo zvečer morali grelec vklopiti, če smo hoteli gledati TV. Dnevi so takrat bili mrzli, komaj do 14°C je "zagrelo". Konec septembra je zima naenkrat popustila in sonček je spet zagrel.

Tisti prehod od "mrzlega" do "toplega" je trajal svoja 2–3 tedna. Od konca oktobra pa imamo skoraj vsak dan zjutraj 16–18°, po dnevi pa pride na 26–28 ali 30°. Le mogoče 3 ali 4 dni na leto pride na 33–34, in tu še vedno lahko prenasmemo vročino, ker sveži veter s Pacifikom nas vedno hlađi. V teh toplih mesecih pa včasih tudi dežuje – in se kako! Samo ta dež pa ne zahladji, kot "cool change" na jugu, temveč zrak

osveži in je še vedno prav prijetno. Seveda pravijo moji znanci v Melbournu, pri vas v Queenslandu vedno dežuje, mi je Max povedal, je bil gor cel teden in ves čas je deževalo – mene že ne boš videl v Queenslandu! Takrat sem pomislil nazaj na 30 let mojega bivanja v Melbournu in sem se spomnil na mokre, mrzle in mizerne tedne in mesce.

En drugi mi reče "Kako le trpite vi reveži tam, ko so stalno ti cikloni, kaj imate vse na tla, privezano, da vam veter ne odnese?" In spet sem se spomnil na čase, ko je veter nosil strehe po zraku in podiral dreve.

O, ja, saj je vročo tu tudi, dežuje tudi in veter piha, samo če tu živiš že par let, se na to klimo navadiš, isto kot v Melbournu.

Je pa enih par stvari, katere so bile zelo upadne, ko sem se preselil v Queensland. Na pr. tudi po zimi, ko si zobe čistis z mrzlo vodo, brez strahu, da bi ti popokali. Potem, centralne kurjave po hisah tu sploh ne poznajo, tudi hladilnih naprav (air conditioners) je

A DAY TO REMEMBER

It was on 29 November, 1989 that I chose to go for an afternoon stroll around the city of Ljubljana. Hanging from virtually every public building I kept seeing three flags each representing Yugoslavia, Slovenia and the Socialist movement. Lining the main streets, flags could be seen in this same combination. Their vibrant colours provided an air of festive gaiety to the otherwise grey-toned surroundings. Even the homes were not excluded from partaking of this celebratory event. Many houses had the national flag descending proudly from a front balcony or window. Some however, were a little weathered from years of exposure and so the vivid red became a rose pink and the cobalt turned into a sky blue. But still they would do for another year or two.

The day was overall wonderfully sunny and clear – almost unbelievable after some lengthy bouts of fog. I got off bus number one at the general post office situated on Titova Cesta. The air here felt a lot colder, almost attacking one with its acute fierceness. The tall buildings surrounding the intersection of streets here huddled together so closely that it wasn't surprising that the rays of the sun were being prohibited from penetrating down to the street level.

I decided to walk along Čopova Ulica. Today I could hardly recognise it – being so barren. As it normally is a very busy and popular thoroughfare, this area is commonly overcrowded with a multitude of fascinating people: the lone derelict who walks up and down who knows how many times a day. His eternal presence and distinctive physical appearance have made him a local trade mark; noisy school children clustered in groups and peering with longing at the sweet offerings displayed in the confectionary shop and sophisticated mesdames promenading in elegant dress and engrossed in window shopping undertaken with the obligatory mien of eloquence.

This afternoon I could only discern small groups of people – couples, families and individuals here and there. Members of the police force were also casually walking along this old street. I crossed the Tromostovje bridge having decided haphazardly to go to the city's main tourist attraction, the Ljubljana castle. Even though I had felt cold while traversing the shadowy streets, by the time I mastered the steep climb up this slippery hill, I was feeling incredibly

warm and painfully exhausted. But as my objective was the castle tower, I reluctantly acknowledged that I still had a fair bit of climbing to do.

The narrow and claustrophobic circular staircase seemed to be leading forever heavenwards. I exerted all the energy I had left in me to reach the pinnacle of this lofty edifice. Once there I absorbed the view with utmost relish though I was a little disappointed that the sight of the Kamniške Alps were marred by the protrusion of a crane.

I walked back down the hill via the asphalted road. There were a lot more people to be seen strolling along the surrounding parklands. Some had arrived by car, I suppose to evade the burden of having to catch a bus. Others had come for their regular walks accompanied by their flamboyant and domineering canines. The advent of winter was significantly more apparent on this side of the hill being on the side which couldn't see the sun. There was a light coating of snow delicately engulfing where very green grass had so recently been flourishing.

I made my way back to the bus stop via the well known Zmajski bridge. I couldn't help denoting that a more recent addition had been applied to its decorative attributes. A socially conscious individual had no doubt thought it imperative that this famous crossing display the meaningful term 'punk' on the interior of one of its parapets.

The Ljubljanica lay classically tranquil and green. It was only disturbed by the tremulous ripples caused by three amicable ducks travelling in unison. I followed those three little ducks along the adjacent Petkovškova Nabrežje which was now totally covered in an orange gold sunlight. Gazing at the architectural features of the old buildings lining this street, I couldn't help but wonder what kind of people had once lived here. I tried to imagine this enclosed site one hundred, maybe two hundred years ago.

The afternoon was slowly drawing to a close even though my watch showed only 3.30pm. With the coming of winter, the shortness of the days were making themselves increasingly felt. It had been a lovely afternoon. Ljubljana was at peace on this day of public celebration. But there remained an air of apprehension...

At last my bus had arrived and it was time I went back home.

Irena Birsa

Specialist for kitchens

Heidelberg

Cabinets

and vanity units
Pty.Ltd.

FRANK ARNUŠ

7 Longview Crt., Thomastown,
3074

Tel.465 0263 Tel.459 7275

zelo malo. Vročo vodo (hot water service) dosti imajo na sončno energijo (solar heating) in najlepše je pa to, da, če se po zimi vsedeš na školjko, sedež ni mrzel, da bi imel čisto plavo "ta zadnjo".

Bodisi tu ali tam, mi smo vse navajeni na tam, kje smo, le najbolj važno je, da smo zdravi!!!

Vem, da se melbournčanom ta članek ne bo preveč dopadel, ampak napisal sem ga samo z enim namenom: ZA ŠALO!

Če mi kdo hoče nazaj zabrusiti, pa mi dajte! Šala mora biti.

Lepa je naša SONČNA DEŽELA.
Vas pozdravljam,

Marijan Lauko

Uredniku *Vestnika*,

Pred nekaj meseci sem Vas zaprosil, da bi objavili sledeči članek, ki je tudi bil objavljen in Vas zdaj spet naprošam, če bi objavili sledečega:

Pred nekaj meseci sem bralci VESTNIKA zaprosil, če bi mi poslali zgodbe, ali bolje rečeno, svoja doživetja v prvi letih ko ste prišli v Australijo. Na pr. zaradi nepoznavanja jezika je dostikrat prišlo do nesporazuma na delu, na avtobusu ali vlaku, pri kupovanju v trgovini itd. Tudi vemo da so navade Australcev bile nam zelo čudne od začetka, ko smo prišli sem. Povejte mi svoje misljenje, svoja doživetja, bodisi veselega znacaja ali tudi če je bilo kaj težavnega. Čisto vsak od nas ima kaj za povedati. Napišite mi na kratko, četudi samo v par vrstah, jaz bom že gledal in poskrbel, da bo čim bolj originalno zvenelo.

Že precej zgodbic sem sprejel in vam lahko rečem, da so zelo duhovite. Vsi boste z zanimanjem čitali in se boste res tudi nasmejali. Obljubljenih že tudi imam dosti in čakam da pridejo. Rabim jih pa še dosti več.

Pozdravljeni bralci VESTNIKA.

Marijan Lauko
3 Palana Court
Tyrone Heights Qld 4556

MULTICULTURAL FESTIVAL IN CANBERRA

The last Multicultural Festival of Canberra, which took place on Saturday, 20 January, 1990, was a sensational success.

Organised every year by the Ethnic Communities' Council of the Federal Capital, the festival is supported also by a number of other organisations, including the Government of Canberra, which donated 10,000 dollars, and QANTAS, which donated 4,000 dollars worth of air travel, used as the first prize of a very popular raffle.

More than 40 ethnic organisations offered delicacies from their countries of origin and there were ethnic bands and dance groups, some of them from other parts of Australia, which performed the whole afternoon on two stages. The public, both ethnic and those born in Australia, loved it.

The Chairman of the Ethnic Communities' Council of the ACT, Vic Rebikoff, said: "This was the most successful festival we have ever had, from every

point of view. The behaviour of the 50,000 people who attended was exemplary. For the first time all the raffle tickets were sold. Most of the groups which had food and drinks stalls reported record sales. The weather was excellent, although perhaps a bit too hot, and everybody had lots of fun".

The Festival was officially opened by the Chief Minister of the ACT, Trevor Kaine, who is also the Minister for Multicultural Affairs. In his speech, Mr. Kaine supported multiculturalism and committed his Government to a continuing good relationship with the Council and the ethnic communities of Canberra.

For the first time, this year, the festival continued until almost midnight, with a band playing dancing music at night time and hundreds of people dancing on the plaza opposite the band stand. All in all a fantastic festival.

Alberto Corboz
CANBERRA

A couple of Slovenian girls dispensed Slovenian Wines

NOČNI POHOD NA RADUHO

V vencu Karavank na koroški strani je ena izmed najbolj priljubljenih gora 2026m visoka Raduha, s katere se ponujajo čudoviti razgledi na ostale sosednje vrhove: Olševo, Peco, Uršljo goro in ostali del Karavank, vse do Stola, na drugi strani pa na Kamniške ali Savinjske Alpe z Planjavco, Ojstrico, Turško goro in Rinkami vred, kadar pa je vreme izredno jasno se v daljavi iznad vseh dviga očak Triglav.

Tako sploh ni čudno, da smo se odločili, da bomo tokrat obiskali Raduho v najbolj zgodnjih jutranjih urah in na njenih grebenih pričakali rojstvo novega dne.

Naš načrt nam je spremenila ugovitev, da je koča na Grohatu kjer smo nameravali prenočiti zaprta. Novemberška noč je bila mirna in topla, zaradi polne lune pa tudi svetla. Zato smo se na verandi koče samo malo okrepčali in se odločili na nočni pohod na Raduho. Prenočili pa bomo na drugi strani v koči na Loki, odkoder se bomo podali ponovno na vrh – sončni vzhod moramo videti.

Počasi smo krenili po vijugasti poti pod ostenja Raduhe, tiho vsak s svojimi mislimi in pričakovanji. Hodili smo brez luči, na razpotju pod visokim macesnom smo prvič postali, tiho zapeli lepo slovensko pesem "Sem šel na planince, na strme vrhe", potem pa nadaljevali pot;

odločili smo se za lažjo, za pot čez Durce.

Spodaj so v tišini mogočnih koroških gozdov spokojno počivale Bukovnikova domačija, koča na Grohatu in planšarije, ki so sedaj že samevale. Nobenega vetrarja, samo tišina in mir, ostenja velikega grebena Raduhe so se osvetljena od lune dvigala pod nebo, ki je bilo posuto s tisočerimi migetačimi zvezdami. Tu in tam so se iznad pritlikavih borov ponosno dvigali kvišku osmaljeni macesni viharjenki, ki so ponosno kljubovali vsem viharjem, ki so divjali tod okoli.

Samo naše stopinje so se slišale in od časa krik nočne ptice, ki smo je morda vznemirili pri počitku. Vse prehitro je minila ta pot in že smo prilezli na Durce, kjer nas je vsa bleščeca pričakala luna. Njej v pozdrav in zahvalo za spremstvo smo spet zapeli, Slavko je zaigral na orglice in nadaljevali smo pot po srebrno osvetljeni poti proti vrhu. Tam smo posedeli, spet zapeli, in iz knjige pesmi Ivana Minattija prebrali nekaj njegovih čudovitih stvaritev. V spokojni tišini noči smo kje v gostem ruševju ali v skalnatih razpokah imeli morda celo poslušalce.

Nič kaj radi se nismo ločili od vrha, toda pred nami je bila še pot do koče, potrebni pa smo bili tudi počitka, saj nas je v zgodnjih jutranjih urah ponovno na svoje grebene vabila Raduha.

Franja Hedzet

The Slovenian Music Ensemble from Sydney was a great success at the Festival

SLOVENSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

sporoča in izreka dobrodošlico vsem rojakom, ki so na začasnom obisku v Canberri ali njeni okolici, da se ustavijo in obiščejo naše slovensko društvo na naslovu Irving Street, Phillip (Canberra) A.C.T., kjer vam poleg dobre domače in izbrane hrane nudijo še razne turistične informacije o samem mestu in okolici in mogoče peljejo tudi na krajše izlete.

Klub je odprt vsak dan (vključno sobote, nedelje in praznike, razen velikonočnega petka in božičnega večera) od 11.30 dopoldan do 23.45 ure zvečer.

Ves čas obratovanja je odprta tudi točilnica, kjer so na razpolago številne slovenske pijače. Z okusno domačo pripravljeno hrano pa se lahko zadovoljite vsak dan. Za kosilo od 12. ure do 14. ure in večerjo od 18. ure do 21. ure zvečer. Torej dober tek!

Naša telefonska številka pa je (062) 82 1083

DOBRODOŠLI!

VSAKO SREDO IN NEDELJO V JUGOSLAVIJO NA JATOVIH KRILIH

Odhod iz Melbourne ob 15.50 uri — iz Sydneys ob 13.15 uri

PRIHOD V BEOGRAD NASLEDNJI DAN OB 6.25

Odhodi letal za Ljubljano:

PONEDELJEK Beograd odhod 17.45 —
ČETRTEK Beograd odhod 8.30 —
8.50 —

Ljubljana prihod 18.45
Ljubljana prihod 10.05
Ljubljana prihod 9.50

NOVO NOVO NOVO

POSLOVNO POTOVANJE JE OBVEZA
V ADRIATIC CLUB RAZREDU JE
ZADOVOLJSTVO!

TAKOJ PO VZLETU SE LAHKO
PRIPRAVITE ZA POSLOVNI DAN!

Za vse podrobne informacije pokličite JAT-ova predstavnštva
ali turistične agencije.

SYDNEY
126-130 Phillip St.
☎ (02) 221-2199,
221-2899

MELBOURNE
124 Exhibition St.
☎ (03) 654-6011
654-6199

PERTH
111 St. Georges Tce.
☎ (09) 322-2932
481-0149

BRISBANE
248 Adelaide St.
☎ (07) 229-7855
229-7660

AUCKLAND
Air New Zealand House
3 sprat, 1 Queen St.
☎ (09) 39-2798

ADRIATIC TRAVEL CENTRE

32—38 BOURKE ST.,
MELBOURNE 3000
Tel: 662-3744,
662-3854

WE ARE AN INTERNATIONALLY IATA ACCREDITED
AGENCY WITH 18 YEARS OF EXPERIENCE.

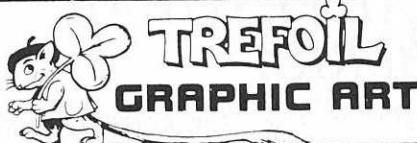
WE CAN ORGANISE ALL TRAVELLING REQUIREMENTS
AROUND THE WORLD AND TO YOUR HOMELAND.

WE CAN ASSIST AND ORGANISE TRAVELLING FOR YOUR
RELATIVES WISHING TO COME TO AUSTRALIA.

WE OFFER STABILISED PRICES AND
1st CLASS SERVICES.

FOR ALL INFORMATION
PLEASE PHONE :-

KOSTA PAVLOVIC 428.2221 (A.H.)
OLIVERA GOLUBOVIC 29.2296 (A.H.)
JASMINA LUCIC 363.7832 (A.H.)
MARINA JUHAS 795.9320 (A.H.)

Specialising in all print ready
art work and graphic designs.

Vasja Chuck

115 KARINGAL DRIVE,
GREENSBOROUGH, 3088
TELEPHONE: 434 5768

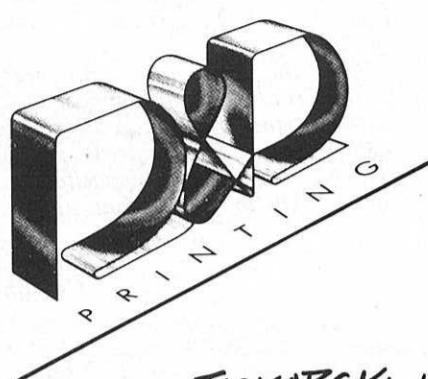
A.&E. KODILA

CONSTRUCTION PTY.LTD.

66 Millicent Ave, Bulleen
Tel.850 8658

SREČANJE

- Glej ga, Tine! Celo večnost se nisva videla.
- Drži. Z obrestmi vred natanko 33850 dinarjev!

- Quality Offset and Letterpress Printers
- Creative Designers
- Gold Stamping
- Raised Printing

TISKARSKI VAJENEC
IŠČEMO MLADEGA FANTA, KI IMA VESELJE
DO DELA NA STROJIH, DA SE IZUČI ZA
TISKARJA. INTERESENTI NAJ SE OGLASIJO
PRI DRAGOTU ZORCU.

107 PALMER STREET RICHMOND 3121
Tel (03) 429 9122 (5 lines) Fax (03) 428 6205

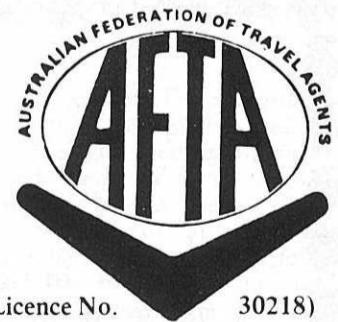
SLOVENIJA VAS PRIČAKUJE!

POLETI DO LJUBLJANE, TRSTA in ZAGREBA
(enako do RIMA, BEOGRADA, FRANKFURTA).
Zelo dobre ekonomske prilike za obisk
lepe Slovenije. in vse strani sveta...

Obrnite se na nas čimprej, da vam lahko pomagamo pravočasno dobiti
potni list in jugoslovansko vizo!

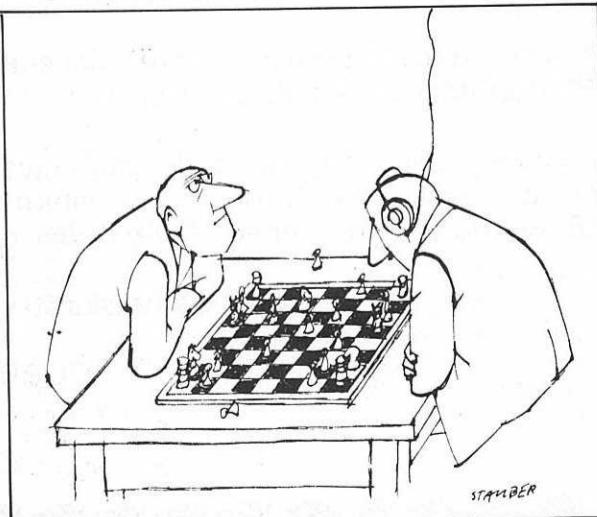
Ne pozabite, da je že od leta
1952 ime GREGORICH dobro
poznano in na usluge vsem,
se odpravljajo na potovanje!
PRIDEMO TUDI NA DOM!

(Licence No. 30218)

ERIC IVAN GREGORICH DONVALE TRAVEL

1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Vic. 3109
Telefon: 842 5666 (vse.ure)

UČINKOVITO

— Revma se me je lotila.
Ali poznaš kakšno dobro zdravilo?

— Jaz ne, bom pa vprašal prijatelja. On ima revmo že trideset let.

V PARKU

— Kaj pa ti, Tone, vsako popoldne posedaš na klopc?

— Kadar mulci naredijo kakšno neumnost, grem raje od doma, da ne poslušam predavanja o dednosti...